

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2007 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Hanna Kulesza Protokolant:

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2007 r. w Warszawie sprawy z powództwa D.G. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą „...” z siedzibą w B.

przeciwko Towarzystwu C.S.A. z siedzibą w W. o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone:

Uznaje za niedozwolone i zakazuje Towarzystwu C. S.A. z siedzibą w W. stosowania postanowienia wzorca umownego pod nazwą „Ogólne warunki ubezpieczenia pojazdów” o treści:

- „C. nie odpowiada za szkody powstałe w okolicznościach innych niż podane w zgłoszeniu szkody”
- II. Obciąża pozwanego kwotą 600 zł (sześciuset złotych) tytułem wpisu stałego od pozwu i nakazuje pobranie tej kwoty od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Kasy Sądu Okręgowego w Warszawie.
- III. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 360 zł (trzystu sześćdziesięciu złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.
- IV. Zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt pozwanego.

SSO Hanna Kulesza

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18.05.2007 r. powód - D.G.- wniosła o uznanie za niedozwolone postanowienia zawartego we wzorcu umowy pod nazwą „Ogólne warunki ubezpieczenia pojazdów” stosowanym przez pozwanego - Towarzystwo C. S.A. o treści:

- „C. nie odpowiada za szkody powstałe w okolicznościach innych niż podane w zgłoszeniu szkody.”

W ocenie powódki zakwestionowane postanowienie kształtuje prawa ubezpieczonego w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając jego interesy, upoważnia bowiem Ubezpieczyciela do wiążącego interpretowania postanowień umowy oraz dowolności w spełnieniu świadczenia. Powódka wskazała, że na podstawie zakwestionowanego postanowienia zakład ubezpieczeń może w sposób dowolny wykonywać obowiązki wynikające z umowy, może odmówić wypłaty odszkodowania w całości niezależnie od tego, czy działanie ubezpieczającego miało związek z zaistniałą szkodą oraz wpływ na odpowiedzialność Ubezpieczyciela. Powódka podkreśliła, że nawet przy zachowaniu dobrej wiary przez ubezpieczającego oraz dołożeniu należytej staranności podane przez niego okoliczności zdarzenia mogą odbiegać od rzeczywistego stanu faktycznego i okoliczności, w jakich powstała szkoda. Stwierdziła, że wzorzec umowny nie przewiduje wyjątków dla takich sytuacji, jednoznacznie przesądzając o tym, iż w każdym przypadku podania okoliczności zdarzenia innych niż rzeczywiste pozwany uprawniony będzie do zwolnienia się od odpowiedzialności wynikającej z umowy. Powódka wskazała ponadto, że wzorzec umowny nie określa, kto i w jakim postępowaniu ustalać ma rzeczywisty stan faktyczny. Stwierdziła również, że uprawnienie pozwanego do zwolnienia się od odpowiedzialności nie jest w żaden sposób uzależnione od związku, jaki zachodzi pomiędzy szkodą lub odpowiedzialnością Ubezpieczyciela a podanymi przez ubezpieczającego innymi okolicznościami zdarzenia. Podkreśliła, że samo podanie innych niż rzeczywiste okoliczności zdarzenia nie może prowadzić do automatycznej utraty prawa do odszkodowania.

W ocenie powódki zakwestionowane postanowienie odzwierciedla klauzule niedozwolone wskazane przez ustawodawcę w przepisach art. 385³ pkt 9 oraz pkt 11. W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Pozwany wskazał, że powód odwołuje się jedynie do faktu, że pozwany może w sposób dowolny korzystać z uprawnień nadanych mu we wzorcu umownym w zakresie odmowy przyjęcia odpowiedzialności za szkodę.

Pozwany zakwestionował stanowisko powoda wskazujące, że poprzez treść zakwestionowanego postanowienia zagwarantował sobie arbitralne ustalanie stanu

faktycznego. Wskazał, że zgodnie z przepisem art. 16 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, Ubezpieczyciel!, po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia a także informuje osobę występującą z roszczeniem, jakie dokumenty niezbędne SA dla ustalenia odpowiedzialności lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.

Pozwany wskazał, że ubezpieczający, w przypadku zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową zobowiązany jest do zgłoszenia tego faktu ubezpieczycielowi i przedstawienia zgodnie ze swoją wiedzą, znanych mu i prawdziwych okoliczności związanych z zajściem zdarzenia powodującego szkodę. Jeżeli zaś ubezpieczający nie przekazuje prawdziwych informacji na temat zdarzenia, mamy do czynienia z próbą wyłudzenia odszkodowania. Pozwany stwierdził, że jego rolą jest zweryfikowanie informacji otrzymanych od ubezpieczonego i ocena, czy do szkody doszło lub mogło dojść w okolicznościach przedstawionych przez ubezpieczającego. Jeżeli zatem uzna, że otrzymane przez niego informacje SA niepełne, z pewnością wystąpi do ubezpieczającego o dodatkowe informacje. Jeśli natomiast uzna, że do szkody nie mogło dojść w okolicznościach przedstawionych przez ubezpieczającego, wtedy zasadna będzie odmowa przyjęcia odpowiedzialności za skutki zgłoszonego wypadku. Pozwany wskazał, że ubezpieczający, który przedstawi prawdziwe okoliczności zdarzenia, nawet na poziomie ogólnikowym, nigdy nie spotka się z odmową wypłaty odszkodowania w oparciu o kwestionowane postanowienie. Odmowa przyjęcia odpowiedzialności za szkodę nastąpi zaś jedynie wówczas, gdy ubezpieczający przekaze okoliczności zdarzenia niezgodne z prawdą.

Zdaniem pozwanego zakwestionowane postanowienie nakierowane jest wyłącznie na ochronę przed próbami wyłudzenia odszkodowania.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i zważył, co następuje:

Bezsporne jest, że pozwany wykorzystywał w prowadzonej działalności gospodarczej przytoczone w pozwie postanowienie umowne. Pozwany temu nie zaprzeczył. Nie zarzucił też niezgodności cytowanego postanowienia z treścią wzorca umownego. Zatem okoliczności te należało uznać za przyznane - art. 230 kpc. Oceniając zakwestionowane postanowienie Sąd zważył, że zakład ubezpieczeniowy ma prawo do określenia katalogu obowiązków, których musi przestrzegać podmiot podlegający ochronie ubezpieczeniowej jak również prawo do określenia sankcji na wypadek nie wywiązywania się z tych obowiązków. Jednakże, zdaniem Sądu, zastosowanie tak surowej sankcji jak odmowa wypłaty odszkodowania każdorazowo warunkowane być musi istnieniem związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy niedopełnieniem obowiązku a zaistnieniem szkody. Kwestionowane postanowienie takiego zastrzeżenia nie zawiera, pozwala więc pozwanemu na odmowę wypłaty odszkodowania w każdym przypadku stwierdzenia, że szkody powstałe w okolicznościach innych niż podane w zgłoszeniu szkody - więc również w przypadkach, w których niedopełnienie obowiązku w żaden sposób nie przyczyniło się do powstania szkody. Istotne jest również to, że zakwestionowane postanowienie, w brzmieniu zakwestionowanym w pozwie, w ogóle nie uwzględnia przyczyn zaistnienia rozbieżności pomiędzy opisem zdarzenia przedstawionym przez ubezpieczającego a ujawnionym w okresie późniejszym rzeczywistym stanem faktycznym. W konsekwencji, stosując zakwestionowane postanowienie, pozwany zastrzega sobie możliwość wyłączenia odpowiedzialności odszkodowawczej również w przypadkach, gdy podając okoliczności zdarzenia odmienne od rzeczywistych ubezpieczający dochował wszelkich aktów należytej staranności oraz dobrej wiary (dla przykładu mógł nie wiedzieć dokładnie, o której godzinie dokonano kradzieży, jakie były przyczyny wystąpienia awarii itd.)

Oceny o abuzywnym charakterze zakwestionowanego postanowienia nie mogą zmienić twierdzenia pozwanego, w świetle których samo podanie niepełnych informacji dotyczących zdarzenia nie stanowi przesłanki odmowy wypłaty odszkodowania oraz, że w takim przypadku zakład ubezpieczeń wystąpi do ubezpieczającego o dodatkowe informacje. Kontrola postanowień wzorca umownego, dokonywana przez Sad Ochrony Konkurencji i konsumentów ma charakter abstrakcyjny i dotyczy wyłącznie treści ocenianego postanowienia. Badane postanowienie w sposób jednoznaczny i kategoryczny przesądza natomiast, że zakład ubezpieczeń uprawniony jest do zwolnienia się od odpowiedzialności odszkodowawczej w każdym przypadku, gdy szkoda powstała w okolicznościach innych niż podane w zgłoszeniu, niezależnie od zarówno od przyczyn

zaistniałych rozbieżności, jak również ich zakresu i charakteru. Bez znaczenia dla oceny zakwestionowanego postanowienia pozostaje praktyka zakładu ubezpieczeniowego w zakresie stosowania zakwestionowanej klauzuli.

Ponadto, wzorzec umowy nie wskazuje, kto i w jakim trybie ustalać ma rzeczywisty stan faktyczny i weryfikować prawdziwość okoliczności podanych przez ubezpieczającego w zgłoszeniu szkody. Jeśli zatem ustaleń tych dokonywać ma sam pozwany, to jego ustalenia zawsze mogą mieć charakter arbitralny i swobodny, co w oczywisty sposób wyczerpuje przesłanki klauzuli określonej w art. 385³ pkt 9 kc, w świetle której niedozwolone są postanowienia, które przyznają przedsiębiorcy prawo do dokonywania wiążącej interpretacji umowy.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd, uznając, iż zakwestionowane postanowienie wzorca umowy stosowanego przez pozwanego spełnia przesłanki klauzuli niedozwolonej (art. 385¹ § 1 kc) zakazał jego wykorzystywania w obrocie (art.473⁴³kpc).

O wysokości wpisu od pozwu i obciążeniu nim pozwanego na rzecz Skarbu Państwa orzeczono na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 113 ust. 1 oraz art. 96 ust. 1 pkt 3 i art. 94 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 167, póź. 1398).

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 i 99 kpc stosownie do wyniku sporu.

O publikacji prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt pozwanej zarządzono na zasadzie art. 479⁴⁴ kpc.

SSO Hanna Kulesza